

Frida Kahlo de Rivera (ur. 6 lipca 1907 r. w Coyoacán, zm. 13 lipca 1954 r.; Magdalena Carmen Frieda Kahlo y Calderón). Była jedną z czterech córek węgierskiego Żyda i matki o hiszpańsko-meksykańskim pochodzeniu. Jako dziecko przeszła polio, a kiedy dorosła zdecydowała się na szkołę medyczną w Mexico City. Jednak w wieku 18 lat została poważnie ranna w zderzeniu autobusu z tramwajem. Spędziła ponad rok unieruchomiona w łóżku, lecząc się ze złamań kręgosłupa, obojczyka i żeber. Była operowana ponad 30 razy, a w trakcie swojej rekonwalescencji zaczęła malować. W wieku 22 lat Kahlo poślubiła sławnego meksykańskiego muralistę, starszego od siebie o 20 lat, Diego Riverę. Frida powiedziała kiedyś: „Ucierpiałam w życiu w dwóch wypadkach. Jednym był tramwaj, który we mnie uderzył a drugim był Diego”. Tramwaj okaleczył ją fizycznie, Rivera emocjonalnie.

Malarstwo Fridy Kahlo jest jednak nie tylko odzwierciedleniem osobistych kolei losu, naznaczonych fizyczną i psychiczną traumą. Jej sztuka splata się z historią i duchem czasów, uobecniając społeczne i kulturowe przemiany, jakie miały miejsce w Meksyku w XX wieku. Zaowocowało to niezwykle i unikalnym połączeniem indywidualnej artystycznej ekspresji, języka, wyobraźni, kolorów i symboli meksykańskiej kultury. Jednocześnie Kahlo i jej sztuka są żywym wyrazem artystycznej awangardy i kulturowej żywiołowości tamtych czasów; zagłębienie się w jej twórczość pozwala dostrzec przeplatające się trajektorie prądów kulturowych i artystycznych, które zaznaczyły wówczas swoją obecność w Meksyku – od pauperyzmu i estrydentyzmu przez surrealizm aż do tego, co wiele później nazwano realizmem magicznym.

Frida Kahlo zmarła w wieku 47 lat. Jej prochy złożono do prekolumbijskiej urny, którą zobaczyć można w „Niebieskim Domu”, który dzieliła z Riverą. Rok po śmierci Fridy, Rivera przekazał dom państwu, aby stworzono z niego muzeum – Museo Frida Kahlo.

Diego Rivera (ur. 8 grudnia 1886 r. w Guanajuato, zm. 24 listopada 1957 r. w Meksyku, Diego María de la Concepción Juan Nepomuceno Estanislao de la Rivera y Barrientos Acosta y Rodríguez) – meksykański malarz, grafik, architekt, mąż Fridy Kahlo.

Artystyczna twórczość Diego Rivery ewoluowała. Najpierw tworzył w oparciu o kubizm, zafascynowany był zwłaszcza twórczością Cezanne’a i Mondriana. Później było malarstwo figuratywne oraz fowizm. Słynął ze swych meksykańskich murali. Zajmował się także rozwijaniem narodowej sztuki poprzez realizowanie specjalnych programów nawiązujących do tradycji prekolumbijskich.

Po śmierci Fridy malarz ciężko zachorował. Jego prawe ramię było sparaliżowane po wylewie, mimo to nieustannie tworzył. Zmarł 24 listopada 1957 roku na atak serca.

Nickolas Muray (ur. w 1892 r. na Węgrzech, zm. w 1965 r. w USA), studiował fotografię i litografię w Budapeszcie oraz Berlinie. W wieku 21 lat wyemigrował do USA, gdzie zaczął fotografować, wykonując głównie portrety w swoim nowo otwartym studiu fotograficznym. Jego sposób pracy wywołał sensację, dzięki czemu szybko stał się autorem zdjęć m.in. znanych aktorów, tancerzy, polityków i pisarzy. W 1931 roku wyjechał w podróż do Meksyku, gdzie poznał Fridę Kahlo i jej męża Diego Riverę. Z artystką połączyło go głębokie, wieloletnie uczucie, które zaowocowało również licznymi, jej pięknymi wizerunkami. Muray w ciągu swojego życia wykonał ok. 10 000 portretów, a w ostatnich latach kariery zajął się fotografią komercyjną, stając się pionierem tej dziedziny fotografii. To właśnie Muray jest autorem najbardziej znanych, ikonicznych portretów Fridy Kahlo w barwnych meksykańskich strojach.

Bernice Kolko (ur. 1905 r. w Grajewie w Polsce, zm. w 1970 r.) W 1920 roku wyemigrowała do Stanów Zjednoczonych. Studiowała fotografię w Wiedniu u Rudolfa Koppitza. Po powrocie do USA prowadziła działalność jako fotografka. Pod koniec 1951 roku przyjechała do Meksyku, aby pracować nad projektem „Kobiety z Meksyku”. W tych okolicznościach poznała Fridę Kahlo i wkrótce obie artystki zaprzyjaźniły się. Kahlo bardzo ceniła zdjęcia Bernice Kolko.

Fanny Rabel (Rabinovich; ur. 27 sierpnia 1922 r. w Lublinie, zm. 25 listopada 2008 r. w Meksyku). Jako dziecko wyemigrowała wraz z rodziną do Paryża, a następnie w 1938 roku do Meksyku. Tam dołączyła do grupy studentów Fridy Kahlo w szkole La Esmeralda. Fanny Rabel zafascynowana osobowością i twórczością nauczycielki, stała się jedną z czworga „Los Fridos” – najwierniejszych uczniów Kahlo. Również Frida ceniła prace swojej uczennicy. Pierwszej wystawie Rabel w 1945 roku towarzyszył tekst wprowadzający autorstwa Fridy Kahlo: „Fanny Rabinovich maluje tak samo, jak żyje, bardzo odważnie, w wysokim stopniu uczuciowo i inteligentnie, z całą miłością i wesołością, którymi dysponuje w wieku 20 lat. (...) obserwuje charaktery i cechy charakterystyczne swoich modeli z niespotykaną dojrzałością, nadając im zawsze żywe emocje. To wszystko robi bardzo skromnie, pełna czułości i kobiecości, które czynią ją doskonałą”. W 1949 roku Rabel została członkinią kolektywu Taller de Grafica Popular, który był już rozpoznawalny poza granicami Meksyku. Odtąd artystka skupiła się na medium grafiki, szczególnie chętnie, posługując się techniką litografii. W 1959 roku wydany został album z 27 grafikami Fanny Rabel, zatytułowany „Ninos de Mexico”, który obrazuje charakterystyczne cechy twórczości artystki.

Jacques Gelman (ur. 1909 r. w Sankt Petersburgu, zm. w 1986 r. w Teksasie) – urodził się, w Rosji, zaś od 1938 roku mieszkał w Meksyku, gdzie związany był z przemysłem filmowym. W 1941 roku poślubił piękną Czeszkę – **Natashę Zahalkę Krawak** (1911 – 1998) – i odtąd już oboje zaczęli oddawać się wspólnej pasji: kolekcjonowaniu sztuki.

W zbiorach Jacquesa i Natashy Gelman znajduje się ponad 300 dzieł sztuki współczesnej. Króluje w tych zbiorach niewątpliwie najstynniejsza para twórców meksykańskich XX wieku – Frida Kahlo i Diego Rivera – ale są tam również inni ich znani i cenieni rodacy: David Alfaro Siqueiros, José Clemente Orozco, Leonora Carrington, Rufino Tamayo i Francisco Toledo oraz najwięksi spośród paryskich twórców pierwszej połowy XX wieku – Salvador Dali, Pablo Picasso, Henri Matisse i Joan Miró. Ta zagraniczna część kolekcji znajduje się obecnie w Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku, natomiast część meksykańska zbiorów pozostaje w swojej ojczyźnie.

dr Helga Prignitz-Poda – kuratorka wystawy, autorka tekstu do katalogu, kolekcjonerka, historyk sztuki. Ukończyła Freie Universität w Berlinie. Głównie zajmuje się sztuką latynoamerykańską. W 1978 roku przełożyła z hiszpańskiego na niemiecki pierwszą biografię Fridy Kahlo. Kuratorka wielu wystaw Fridy Kahlo w Europie, m.in. „Frida Kahlo Retrospektive” (Berlin, Wiedeń 2006-2010), „Frida Kahlo and Diego Rivera from the Gelman Collection”(Istanbul, Dublin 2011), „Frida Kahlo” (Rzym, Genua 2014). Autorka wielu książek, katalogów o Fridzie Kahlo i Diego Riverze oraz wielu publikacji dotyczących sztuki meksykańskiej, m.in. „Taller de Grafica Popular” (2002).